

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

نقش شیلات جنوب در اقتصاد ایران

نویسنده: محمد رضا قاسمخانی والی

استاد راهنما: حمید دیهیم

استاد مشاور: حمید ناظمیان، نورعلی نوری

سال تحصیلی: خرداد ۱۳۷۰

توصیفگر: ۲۱۷ ص .: جدول ، نمودار ، مصور . شماره بازیابی ۳۱ الف.

واژگان کلیدی: شیلات (جنوب) / ایران / ماهیها / صنعت تجارت / آبریان / شیلات / جنبه های اقتصادی
/ ماهیگیری / مصرف

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر ، شناخت مشکلات و تنگناهای موجود در امر صید و امور شیلات و ارائه راه حل‌های مناسب جهت رفع این مشکلات و سرانجام افزایش میزان صید و بالا بردن میزان تولید مواد پروتئینی در کشور می باشد. فرضیه تحقیق مبتنی است بر اینکه آیا صنعت شیلات جنوب از تمامی امکانات بالقوه آبریان کشور در راستای تأمین پروتئین حیوانی استفاده نموده است ؟ تحقیق حاضر با استفاده از روش کتابخانه ای و پیمایشی انجام شده و اطلاعات از طریق فیش برداری و مصاحبه گردآوری شده است. مطالب تحقیق در پنج فصل به شرح ذیل تنظیم شده است.

فصل اول ، اختصاص به برشماری ویژگیهای کلی صنعت شیلات دارد. در فصل دوم ، ذخائر آبریزان خلیج فارس و دریای عمان و تأسیسات صیادی - شیلات جنوب مورد بررسی قرار میگیرد. فصل سوم ، به نظامهای بهره برداری از آبریزان می پردازد. بررسی سیر تحولات تولید و مصرف مالی در فصل چهارم و بررسی پیرامون الگوی مصرف ماهی و آبریزان در ایران در فصل پنجم ارائه می شود. بر اساس نتایج تحقیق ، صنعت شیلات ایران دارای نقاط قوت زیادی است که اهم آنها عبارتند از :

(۱) در شرایط کنونی که محدودیتهای بسیاری در زمینه تولید و تهیه انواع پروتئین حیوانی در سطح کشور وجود دارد ، استحصال از منابع دریایی با محدودیتهای و مشکلات کمتری روبروست . در ضمن صید و استحصال ماهیها و آبریزان سبب صرفه جویی مقادیر قابل توجه ارزش می گردد که هر ساله بابت خرید و واردات گوشت مرغ و گوشت قرمز صرف می شود.

(۲) انواع فرآورده های دریایی به گونه ای است که از شرایط مناسب عرضه در بازارهای جهانی برخوردار می باشند. به عنوان مثال میگوهای دریایی و پرورشی و یا لابسترهای دریایی ، هر کیلو قابلیت جایگزینی با یک بشکه نفت را دارد . سایر آبریزان و محصولات دریایی از قبیل مروارید، انواع صدفها ، خرچنگها و ... نیز قابلیت های مناسبی برای صادرات ونهایتا تأمین ارز را دارا می باشند.

مهمترین مشکلات و تنگناهای صنعت شیلات عبارتند از :

(۱) ابهامات موجود در برآورد میزان ذخایر ماهیان و آبریزان اقتصادی

(۲) کمبود اسکله و موج شکن و سایر تأسیسات مورد نیاز بنادر ماهیگیری

(۳) فقدان آب و برق و راه

(۴) اتخاذ سیاستهای بازرگانی ناهماهنگ

(۵) عدم استفاده مطلوب از ظرفیتهای تولیدی و برودتی

(۶) فقدان ظرفیتهای تبدیلی و کم توجهی به صنایع تبدیلی

(۷) پراکندگی مراکز صیادی و مشکل خدمات رسانی

(۸) عوامل اقلیمی نامساعد و محدودیتهای طبیعی

(۹) آلودگیهای نفتی در خلیج فارس و مشکلات ناشی از جنگ تحمیلی .

پژوهش و برنامه ریزی دقیق در جهت جمع آوری آمار و اطلاعات صید ، بررسی و برآورد دقیق ذخایر گونه های آبزیان ، واگذاری تسهیلات جهت افزایش صید، ایجاد تأسیسات ضروری و عمومی در مراکز صید و ... از مهمترین پیشنهادهای تحقیق در زمینه مورد بحث می باشند .